

Miklósi Márta – Ondok Nóra

SZERVEZETT BÜNÖZÉS A BÜNTETÉS- VÉGREHAJTÁSI INTÉZETEKBE – KONFERENCIA RÓMÁBAN

Organised crime in prisons – Conference in Rome

2025. november 04-07. között az EuroPris, az Olasz Igazságügyi Minisztérium Büntetés-végrehajtási Igazgatósága, valamint a Holland Igazságügyi és Biztonsági Minisztérium közös nemzetközi konferenciát szervezett Rómában, „Szervezett bűnözés a bv. intézetekben” („Organised Crime in Prisons”) címmel. Az előadások, a szakmai egyeztetések és a programok központi témája a szervezett bűnözés, annak azonosítási módjai, hatásvizsgálata, megjelenési formái a különböző országok büntetés-végrehajtási intézeteiben, az azzal kapcsolatos megküzdési stratégiák, kockázatértékelési mechanizmusok, valamint a bv. intézetben belüli felderítés és az európai együttműködés volt. A konferencia lezárásaként az utolsó napon a nemzetközi delegáció tagjai látogatáson vehettek részt a római Rebibbia intézetben.

Kulcsszavak: szervezett bűnözés, felderítés, európai együttműködés, kockázatértékelés, intézetlátogatás

Between November 04 and 07, 2025, a conference, called ‘Organised crime in prisons’, organized by EuroPris, the Italian Ministry of Justice: Department of Prison Administration and the Dutch Ministry of Justice and Security, was held under Italy’s leadership.

The main themes of the presentations, the professional consultations, and the programmes were organized crime, methods of its identification, its impact assessment, its appearance in different countries’ prison systems, the coping strategies, risk assessment mechanisms, the prison intelligence and the European collaboration. As a conclusion to the conference, on the last day, interested members of the international delegation could participate in a prison visit in the Rebibbia prison.

Keywords: organised crime, intelligence, European collaboration, risk assessment, prison visit

Bevezető

Az EuroPris támogatásával rendezett európai konferenciát 2025. november 04-07. között Olaszország és Hollandia „Szervezett bűnözés a büntetés-végrehajtási intézetekben” („*Organised Crime in Prisons*”) címmel Rómában, amelyen a magyar delegáció tagjaként a Debreceni Egyetem és a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága támogatásával vehettünk részt. A konferencián 22 országból 130 küldött volt jelen, akik elsősorban szakmai és civil szervezetek részéről, valamint az akadémiai szektorból érkeztek. A plenáris előadások meghallgatása mellett lehetőség volt gyakorlatorientált workshopokra való jelentkezésre is, ahol két-két európai ország képviselői mutatták be, hogy milyen módon birkóznak meg a szervezett bűnözői hálózatok büntetés-végrehajtási intézeten (a továbbiakban: bv. intézet) belüli tevékenységével.

A konferencia első napjának előadásai

Az első napon a két főszervező, Olaszország és Hollandia vezető büntetés-végrehajtási szakemberei – Ernesto Napolillo (Director of the General Directorate of Prisoners, Italy¹), Justus Kox (Director of Sanctions and Victim Policy, The Netherlands²), Boye Veldhoen és Rivana Sonbeek (Representatives from Custodial Institutions Agency, The Netherlands³) – arra hívták fel a figyelmet köszöntőjükben, hogy a büntetések végrehajtása során minden esetben ötvözni kell a szabadulás utáni időszakra történő felkészítést (illetve az esetleges kezeléseket, például egészségügyi kezelést, szerfüggőség kezelését) és a biztonságot, a kettőnek együtt kell járnia. Kiemelten fontos kérdés a biztonság, mert a bv. intézetekben büntetésüket töltő fogvatartottak igen gyakran a „sérülékeny populáció” tagjai közül kerülnek ki, pszichiátriai problémákkal, kábítószer-függőséggel küzdenek, sokan külföldi állampolgárok, és egyre több a fiatalkorú bűnelkövető, akik sok esetben védtelenebbek a felnőttekhez képest.

Carlo Nordio, Olaszország igazságügyi minisztere előadásában részletesen beszélt arról, hogy Olaszország volt az első ország, ahol megjelent a szervezett bűnözés. Kitért a legfontosabb jogszabályok ismertetésére (1982, 1992, maffiaellenes jogszabály – 2011), illetve arra, hogy a 2009-ben bekövetkezett jogszabályváltozások szigorították a szervezett bűnözői hálózatokhoz tartozó fogvatartottak kapcsolattartását a külvilággal. Kifejtette azt is, hogy milyen módon működnek együtt a külföldi kollégákkal, így például olasz szakembereket küldtek a tapasztalatok megosztása céljából többek

1 Börtönügyi Főigazgatóság Igazgatója, Olaszország

2 A szankcióért és az áldozatokért felelős igazgatóság vezetője, Hollandia

3 A Börtönügyi Igazságügyi Hivatal képviselői, Hollandia

között Venezuelába, Argentínába és Brazíliába, ahol bemutatták, hogyan küzdenek a szervezett bűnözés ellen az olasz bv. intézetekben (Nordio, 2025).

Boye Veldhoen és Rivana Sonbeek holland szakemberek előadásukban felhívták a figyelmet arra, hogy a szervezett bűnözői hálózatok bv. intézeten belüli működése, irányítása komoly veszélyt jelent a társadalomra. Például emberölést is meg tud „rendelni” egy fogvatartott, továbbá a kábító hatású szerek, telefonok bejutását, és az ezekkel való kereskedést sem állítják meg a bv. intézetek falai. Egyre inkább terjednek az új típusú elkövetési módszerek, a kriptovalutákkal, például a bitcoin eszközével megvalósuló bűncselekmények; az ezekkel kapcsolatos pénzmozgásokat pedig nagyon nehéz ellenőrizni.

Mind gyakoribb az a tendencia is, hogy gyermekeket, fiatalokat vesznek rá például arra, hogy kövessenek el emberölést, vagy helyezzenek el egy robbanószerkezetet valahol. Felmerül a kérdés, szükség van-e kiemelt biztonsági kockázatú fogvatartottak elhelyezésére szolgáló bv. intézetre ezen okokból kifolyólag? A holland szakemberek válasza egyértelműen igen, mégpedig két okból. Egyrészt nagyon szoros ellenőrzés alatt kell tartani a szervezett bűnözői hálózatok tagjait az intézetekben (például az intézeten kívüli, elsősorban a családdal fenntartott kapcsolat nagyon kockázatos, így azok szigorú ellenőrzése szükséges); másrészt az érintett fogvatartottak más fogvatartottakat is befolyásolni tudnak (keresik a manipulálható fogvatartottakat a bv. intézeten belül).

Hollandiában 2025. november 01-jétől új jogszabály került bevezetésre, melyben a kapcsolattartással összefüggő korlátozásokat rögzítették (így például egy fogvatartottnak legfeljebb két ügyvédje lehet; a látogatók fogadását megfigyelik; a látogatásnak mind a gyakorisága, mind az időkerete szigorúbban limitált az átlag fogvatartotti populációéhoz képest; a telefonhívások időtartamát 10 percben határozták meg; nem engedélyezett a „konferenciahívás”; ellenőrzésre kerül, hogy a rögzített kapcsolattartó valóban családtag-e). A felderítési szakterület feladata a szabályok megsértésének kiszűrése, melynek során kiderült, hogy 10 fogvatartott egyszerre hívta ugyanazt a számot, így konferenciahívást valósítottak meg. A fogvatartottak 10%-ának esetében van szükség megfigyelésre (például kiemelt ellenőrzés szállítás során), 1% esetében szükséges a folyamatos megfigyelés (például a kontaktszemélyek számának csökkentése, akikkel a megfigyelt fogvatartott telefonon kapcsolatot tarthat); legfeljebb 4-8 fős csoportok alakulásának engedélyezése a közösségi terekben; egy fogvatartott legfeljebb két ügyvéddel tarthat kapcsolatot. 0,1% esetében van szükség folyamatos megfigyelésre (lehetőleg egyszemélyes elhelyezésben, legfeljebb 4 fős fogvatartotti csoportban tölthetik a büntetésüket; kapcsolattartó személyek számának csökkentése; egy fogvatartott legfeljebb két ügyvéddel tarthat kapcsolatot).

Hollandia új rezsimkategóriát hozott létre a szervezett bűnözői hálózatok tagjainak, ebbe az AIT (AIT = De afdeling voor intensief toezicht⁴) sorolja be őket. Ez egy kisebb egységként működik, mint az intézet többi rezsimje, és legfőbb célja a bűnözői hálózatok létrejöttének megakadályozása, valamennyi kapcsolattartási forma szigorúbb ellenőrzése, nagyobb mértékű kontroll biztosítása.

Felhívták a figyelmet arra is, hogy a társszervek együttműködése kulcsfontosságú, így a rendőrségnek, a büntetés-végrehajtásnak és az ügyészségnek koordináltan kell működnie, mert nem lehet az egész szervezett bűnözői hálózatot felderíteni a bv. intézetből. Mindemellett komoly problémát jelent a személyi állomány létszámhiánya is. A megszerzett információkat nemzetközi szinten is meg kell osztani kiemelten veszélyes fogvatartottak esetében. Példaként említettek egy korábbi spanyol-holland együttműködést, amikor egy holland fogvatartott kezdeményezett telefonhívást, aminek eredményeként egy spanyol zárkában csörgött a telefon. Az eseményről a holland szakemberek értesítették a spanyol kollégákat, akik megtalálták a zárkában a készüléket (Veldhoen – Sonbeek, 2025).

Ezio Antonio Giacalone (Polizia Penitenziaria – Ministero della Giustizia⁵) olasz szakember a „Szervezett bűnözés Olaszországban” („Organised Crime in Italy”) című előadásában kiemelte, hogy a bv. intézetekben működik a fogvatartottak rehabilitációja, ennek ellenére számos bűncselekmény történik a falakon belül, valamint olyan új kapcsolatok születnek, amelyek folytatódnak a szabadulást követően is. Komoly veszélyt jelentenek az ultramodern drónok, amelyekkel mobiltelefont és kábítószer csempésznek az intézetekbe. Előadásában elmondta, hogy jelentős eredmény volt a Volo Criminale (drónokkal történő csempészés) leleplezése, amely eredetileg egy 2021. szeptember 19-ei lövöldözésből indult ki a frosinone-i bv. intézetben, ahol egy felfegyverzett fogvatartott több lövést adott le több másik fogvatartottára, akik az előző napokban megverték. A frosinone-i intézetben folyó nyomozás rámutatott arra, hogy e cselekmény hátterében komoly szervezett bűnözői hálózat állt, mely drón segítségével lőfegyver, telefon, kábítószer szállítását, csempészését és árlista szerinti árusítását valósította meg húsz olasz intézetben, melyek közül három kiemelt biztonsági fokozatú. Előadásában azt is elmondta, hogy folyamatosan küzdenek a maffia felszámolásáért. 2023-ban 207 embert ítélték el összesen 2 100 év szabadságvesztés-büntetésre a „ndrangheta” nevű bűnszervezethez való tartozásukkal kapcsolatos vádak alapján (Giacalone, 2025).

Az „Európai tendenciák, büntetés-végrehajtás személyi állománya és a szervezett bűnözői csoportok ellenálló képessége” („European Trends, Prison Staff and the Resilience

4 Intenzív felügyeleti osztály, Hollandia

5 Büntetés-végrehajtási rendőrség, Igazságügyi Minisztérium, Olaszország

of Organised Crime Groups”) című plenáris előadásblokk két előadója Eleonora Forte (Europol) és Robert Lukjanov (Svédország) volt.

Eleonora Forte részletesen beszélt arról, hogy milyen új trendek jelennek meg a szervezett bűnözés területén Európában. Egyre inkább terjednek az AI által generált, gyermekek szexuális kizsákmányolását ábrázoló anyagok, a kriptovaluta használata, a 6G technológia és a drónok. A szervezett bűnözői hálózatok taktikái a pénzmosás, a vesztegetés, a korrupció, a fiatal bűnelkövetők kihasználása – valamint a kikötővárásokban folyamatosan jelen van az erőszak és a bűnelkövetés. Dél-Európában a szervezett bűnözés jelenléte hosszabb időre nyúlik vissza, de ma már Észak-Európában is egyre inkább terjed, egyre több a „bandaháború” Skandináviában is. Jellemző az is, hogy sérülékeny csoportokat használnak ki, fiatalokat toboroznak, sőt megfenyegetik a családjukat is. Az előadó egy konkrét esetet is említett, amikor Spanyolországban fiatalokat kerestek meg egy holland személy felkérésére, hogy emberölést kövessenek el. A tapasztalatok azt mutatták, hogy soha nem kapják meg a beígért több ezer eurót. Könnyű pénznek tűnik a fiatalok számára a felkínált összeg, akik felmagasztalják ezt az életmódot, úgy tekintenek rá, mint egy videojátékra, ahol pontok járnak az emberölés elkövetéséért. A szervezett bűnözői hálózatokról elmondta, hogy semmit nem jelent az, ha azok vezetői bv. intézetbe kerülnek, mert onnan is tudják irányítani a hálózatukat, amiben a technológia is segít, például a mobiltelefonok használata. Az intézet emellett teret enged a radikalizáció és a terrorizmus számára is, ez ellen is folyamatosan küzdeni kell. Végül előadásában bemutatta az EU-SOCTA 2025 (European Union Serious and Organised Crime Threat Assessment) című, az Europol által készített jelentést, amely az Európai Unió területén tapasztalható súlyos és szervezett bűnelkövetésről ad átfogó képet. Ez a jelentés kiemelten fontos, mivel mélyreható betekintést nyújt a bűnelkövetői trendekbe, az elkövetői csoportok működésébe (Forte, 2025). A jelentés magyar nyelven is elérhető.

Robert Lukjanov (Swedish Prison and Probation Service⁶) előadásában elmondta, hogy Svédország, amely egykor alacsony bűnözési rátájáról volt híres, az elmúlt években jelentős növekedést tapasztalt a szervezett bűnözés terén. Ez több tényezőnek is tulajdonítható, többek között a laza kormányzati politikának, a társadalmi szegregációnak és a bűnelkövetői csoportok változó jellegű tevékenységének. Az elkövetői hálózatok egyre kifinomultabbak és transznacionálisabbak, tevékenységük kiterjed a kábítószer-kereskedelemre, az embercsempészetre, a lőfegyver-kereskedelemre és a szociális ellátásokkal való visszaélésekre. A hálózatok szoros kapcsolatokat alakítottak ki az európai kábítószer-terjesztési központokkal, különösen Spanyolországban és Hollandiában. Két elkövetői hálózatot mutatott be előadásában, ezek az X-ray és a Saturn. Az X-ray szervezett hálózat vezetője Adam Adamson, 2010-ben alakult helyi „utcai bandaként”.

6 Svéd Büntetés-végrehajtási Szervezet

Tagjai kábítószer árultak, zsarolásokban vettek részt, más „bandákkal” is szövetsztek, majd belső konfliktusok, szétválás következtében a 2010-es évek végén bandaháborúk, lövöldözések törttek ki, a hálózat felbomlott, újabb átrendeződések történtek, újabb szövetségek kötöttek. Alapítója az 1980-as évek végén született, agresszív vezető, „profi bűnelkövető”. 2022-ben hanyatlás következett be a banda működésében, ekkor a vezetőjét elítélték erőszakos bűncselekmények, pénzmosás, lőfegyverrel való visszaélés, zsarolás és egyéb bűncselekmények elkövetése miatt magas biztonsági fokozatú bv. intézetben letöltendő 18 év szabadságvesztésre ítélték. Adamson próbálta kijátszani a kommunikációs korlátozásokat, azonban nem járt sikerrel, így 2023-ban lemondott a banda vezetéséről.

Egy másik szervezett bűnözői hálózat a Saturn, amelynek központja egy Stockholmtól délre fekvő város volt, ahol ez az egy bűnözői hálózat működött a '80-as, '90-es években. Utcai bűncselekményeket követtek el, behálózta a hivatalokat (bírószék, bv. intézetek, szociális intézmények, engedélyezési eljárások, alkohol árusítása), a gazdasági bűncselekmények mellett korrupciós bűncselekményeket követtek el, kijátszották a jóléti juttatások rendszerét. A hálózat vezetője Davidson⁷ volt, aki szintén kíméletlen bűnelkövető hírében állt. A 2010-es évek elején a bűnözői hálózat működésében hanyatlás következett be, amikor Davidson elítélték emberölés, zsarolás, testi sértés és tiltott lőfegyverhasználat miatt. Büntetése letöltése során a bv. intézetből próbálta irányítani a hálózatot, például telefonhívás esetében többen ültek a háttérben, kódolt üzenetek hangoztak el (például az add át az üdvözlétemet X-nek azt jelentette, hogy az adott személyt bántalmazni kell). Davidson 2014-ben magas biztonsági fokozatú intézetbe került, életfogytig tartó szabadságvesztésre ítélték. Ekkor többször megkísérelte „meghekkelni” a kommunikációs csatornákat annak ellenére, hogy a telefonbeszélgetéseket és a levelezést a személyi állomány ellenőrzi. Folyamatosan fellebbezést nyújtott be, ezért találkozhatott az ügyvédekkel, így erről a lehetőségről sem mondott le. A próbálkozások ellenére a hálózat három részre szakadt, kettő között komoly konfliktusok, harcok törttek ki, az egyik csoport tagjai jelenleg is nemzeti hősként kezelik Davidson.

A két szervezett bűnözői hálózat működése arra mutat rá az előadó szerint, hogy az erős közösség és az erő kifelé mutatása kevesebb ellenfelet eredményez. A csoport számára fontos a kifelé történő kommunikáció, a megfelelő helyettesítési, utódlási rendszer, ezért ezek a bandák folyamatosan új „tehetségeket” keresnek (Lukjanov, 2025).

A 2. számú workshop „A falak lebontása: Bv. intézet – partnerségek a szervezett bűnözés ellen” címet viselte („*Breaking Silos: Prison – Partnerships Against Organised Crime*”), Augusto Zaccariello (Olaszország) „Elemzés és nemzetközi együttműködés” („*Analysis and International Cooperation*”) című előadását Lis Knight és John Wallace (Anglia és

7 Az előadásokon a példákban szereplő valós személyek nevét a beazonosíthatóság elkerülése érdekében álnevekre cserélték.

Wales) „A súlyos szervezett bűnözés elleni több szervezet általi fellépés” („MARSOCC - Multiagency Response to Serious Organised Crime”) témájú prezentációja követte.

Augusto Zaccariello olasz szakember részletesen beszélt arról, hogy milyen módon jelennek meg a szervezett bűnözői hálózatok Olaszországban, jellemzően Dél-Olaszországban. Kitért a Cosa Nostra, Camorra, 'ndraghenta és a Sacra Corona Unita működésére is. Olaszország megpróbálja felvenni a harcot a szervezett bűnözői hálózatokkal, a büntetésüket töltő maffia-tagokat igyekeznek elvágni a külvilágtól a jog eszközeivel, hogy ne tudják belülről irányítani a hálózatukat. Ennek eszköze a 41. cikk szerinti büntetés-végrehajtás. Az 1975. július 26-ai 354. sz. olasz büntetés-végrehajtási törvény 41. cikke (Art 41bis), más néven „carcere duro” („szigorú börtönrendszer”), olyan rendelkezés, amely lehetővé teszi bizonyos börtön szabályok felfüggesztését. Jelenleg az olasz bv. intézetekben közel 700 elítélt tölti büntetését ezen cikk szabályai alapján, ami a fogva tartott személyek teljes számának körülbelül 1%-át teszi ki. A 41bis. cikket először 1975-ben vezették be, de csak a bv. intézetekben bekövetkező vészhelyzetek vagy fogolyzandulások esetén alkalmazták. 1992 augusztusában kiterjesztették a maffia tagjaira is a „Martelli-Scotti” maffiaellenes törvénnyel (melyet az előterjesztő két miniszterről neveztek el), amely lehetővé tette az Igazságügyi Minisztérium számára, hogy felfüggeszse a büntetés-végrehajtási rendszer által biztosított normál bánásmódot, ha a fogvatartott maffia-típusú szervezet tagja volt. A 41bis. rendszer szerint a letartóztatás után a fogvatartottat egy olyan bv. intézetbe szállítják, amely kifejezetten a szigorú börtönrendszer alá tartozó elkövetők büntetésének végrehajtására szolgál, és logisztikailag elválasztásra került az intézet többi részétől (ilyenek működnek például Rómában, Milánóban, Terniben, Tolmezzóban, Parmában, L'Aquilában, Sassariban). Felállították a „Gruppo operativo mobile” (G.O.M.) szervezetet a 2020. július 30-ai igazságügyi miniszteri rendelet 2. cikke értelmében, amely a büntetés-végrehajtási rendőrség egyik szakosodott osztályaként működik, és a büntetés-végrehajtási törvény 41bis. cikkének (2) bekezdésében előírt különleges rend alá tartozó fogvatartottak felügyeletét és megfigyelését biztosítja. Ennek keretében ellátja a levelezés ellenőrzését, a személyes és telefonos kapcsolattartás biztosítását, a csomagok átvételét, valamint a különleges rend alá tartozó fogvatartottakkal kapcsolatos minden egyéb tevékenységet. Foglalkozik továbbá az igazságszolgáltatással együttműködő, maffiáról információval szolgáló fogvatartottak felügyeletével és megfigyelésével. Számos eszközzel próbálják megakadályozni, hogy a letartóztatott vagy büntetésüket töltő maffia-tagok, vezetők információt cseréljenek a hálózat bv. intézeten kívüli tagjaival, így például további bűncselekmények elkövetésére utasítsák őket. A szabályozások között szerepel a kis csoportokban, korlátozott időtartamban engedélyezett szabadlevegőn tartózkodás, valamint a havonta egyszeri, üvegfalon keresztül történő rövid látogatófogadás. Korlátozó eszköz továbbá a telefonhívások lehallgatása, rögzítése, az érkező csomagok átvizsgálása, valamint a könyvek és magazinok fogadásának tilalma, mivel ezek, ha az intézeten kívülről érkeznek, kódolt üzeneteket tartalmazhatnak. Törekednek arra, hogy ez a felügyelet szigorú legyen, azonban a fogvatartottak nagyon kreatívak. Az előadó több

példát említett, hogyan tudják értelmezni a gyakran erősen kódolt üzeneteket: a „nem nő a fű” kifejezés arra utal, hogy nem mennek jól a drogügyletek, az „add át üdvözlötemet” azt jelenti, hogy meg kell ölni valakit. Emellett meglehetősen komoly szabályok vonatkoznak a személyi állományra is, esetükben rotációs rendszerben félévente cserélik, hogy melyik intézetben teljesítenek szolgálatot, ezzel is csökkentve annak esélyét, hogy korrupció gyanúja merüljön fel (Zaccariello, 2025).

Lis Knight és John Wallace (Anglia és Wales) „A veszélyes szervezett bűnözés elleni több szervezet általi fellépés” („MARSOC - Multiagency Response to Serious Organised Crime”) című előadásában a bv. intézetek és a rendőrség közötti együttműködés témakörével foglalkozott. A bv. intézetekben előforduló korrupció, a súlyos és szervezett bűnözés (SOC-Serious and Organised Crime⁸) hatással van az igazságszolgáltatási rendszer egészére. Amikor a szervezett bűnözői hálózat vezetői továbbra is működtethetik azt a fogvatartás ideje alatt, az aláássa az elkövetők rehabilitációját, csökkenti a bv. intézetekbe és a bűnüldözésbe vetett közbizalmat, az intézetekben folyó kábítószer-kereskedelem pedig további veszélyeket hordoz magában. A technológiai innovációk, a személyi állomány létszámának folyamatos csökkenése és a fogvatartotti populáció várható növekedése miatt folyamatos fejlesztések nélkül veszélybe kerülhet a szervezett bűnözés elleni küzdelem. A rendőrség, a bv. intézetek és a társszervek közötti hatékony együttműködés (MARSOC) fontossága megkérdőjelezhetetlen, ezért a brit kormány 7 millió fontot költött 2019-ben ennek kialakítására. A MARSOC célja a legnagyobb kárt okozó SOC-személyek (vagyis azok, akik a legsúlyosabb bűncselekményeket követik el, vagy a szervezett bűnözői hálózatok tagjai) tevékenységének akadályozása, megzavarása, az információik és a hírszerzési adatok leghatékonyabb kombinációjának felhasználásával.

A MARSOC célkitűzései:

- a legnagyobb kárt okozó SOC-személyek listájának összeállítása és folyamatos frissítése;
- több ügynökség (társszervek) tevékenységének összehangolása a célok elérése érdekében, kihasználva az egyes ügynökségek (szervek) eszközeit, hatásköreit és beavatkozási lehetőségeit;
- a MARSOC által szerzett információk és hírszerzési adatok hatékonyabb megosztása a partnerek között, az összehangoltabb válaszreakció elérése érdekében.

A MARSOC közvetlenül a ROCU (Regional Organised Crime Unit⁹) hálózat keretében működik. A MARSOC célkitűzéseinek megvalósítása egy nemzeti hálózat működtetésével,

8 Súlyos és szervezett bűnözés. Gyűjtőfogalom, amely azokat a nagyszabású, összehangolt bűncselekményeket és elkövetői csoportokat jelöli, amelyek komoly fenyegetést jelentenek a társadalomra és a gazdaságra.

9 Regionális Szervezett Bűnözés Elleni Egységek, Anglia és Wales

10 ROCU, azaz regionális, szervezett bűnözés elleni egység felállításával történt meg. A ROCU tevékenysége a szervezett bűnözésben belül számos bűncselekménytípust felölel, többek között a modern rabszolgaságot, a kábítószer- és lőfegyver-behozatalt, a gyermekek szexuális bántalmazását és kizsákmányolását, valamint a gazdasági és információs rendszer elleni bűncselekményeket. 2025-ben 1 656 bűncselekményt derítettek fel, például telefonok bv. intézetbe történő csempészését, szervezett bűnözői hálózaton keresztül.

Az előadók példaként említették a lancashire-i rendőrség által vezetett akciót (Operation Warrior: 2022-23), amelyben a szervezett bűnözésben részt vevő vádlottakat (15 szervezett bűnözői hálózati tag) több mint 600 év szabadságvesztés-büntetésre ítélték egy nagyszabású rendőri akció során, ami 2022-23-ban zajlott. Az akció során letartóztatásra került a hálózat vezetője (26 év szabadságvesztés-büntetésre ítélték) és annak barátnője (12 évre ítélték), aki látogatások során csempészett kábítószerrel és szállított információkat az intézetbe (Knight – Wallace, 2025).

A konferencia második napjának előadásai

A második napot – hasonlóan az első nap második feléhez – workshopokkal indítottuk, így két olyan eseményen való részvételre volt lehetőség, amelyekre korábban nem jutottunk el. A 3-as számú workshop Dr. Beata Baran-Wesolowska, habil., a krakkói Jagelló Egyetem oktatója, *„A visszaélést bejelentők szerepe a szervezett bűnözés elleni fellépés során a büntetés-végrehajtási intézetekben: információgyűjtés, korai előrejelzés és rendszerszintű hatás”* („Role of Whistleblowing in Combating Organized Crimes in Prisons: Intelligence-gathering, Early Warning And Systemic Impact”), valamint Alessandro Corti, Phd, a Transcrime kutatója *„A szervezett bűnözés változásai Európában és azok hatásai a büntetés-végrehajtási intézetek személyi állományának korrupciójára”* („Changes of Organized Crime in Europe and Their Impact on the Corruption of Prison Staff”) című előadásából és a részükre feltett kérdésekből állt.

Dr. Beata Baran-Wesolowska részletesen beszélt arról, hogy miért fontos a visszaélések bejelentése és hogyan alakul ennek a kérdésnek a jogszabályi háttere, bemutatva az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/1937 irányelvét az uniós jog megsértését bejelentő személyek védelméről és az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága által elfogadott bejelentők védelméről szóló ajánlást (CM/Rec (2014)7 ajánlás). Előadásából képet kaptunk arról, hogy a bejelentések milyen formákban válhatnak a felderítési tevékenység eszközeivé, hogyan működik a bejelentők védelme és a korai előrejelzés rendszere (például kábítószer, kínzás előfordulása). Részletesen bemutatott egy jogesetet, a Špadijer kontra Montenegró ügyet (31549/18. sz. kérelem), amelyet az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) tárgyalt, és egy montenegrói személyi állományi tag, Daliborka Špadijer állítólagos zaklatásával és megfélemlítésével volt kapcsolatos, miután bejelentette kollégái visszaéléseit. Az ügy elsősorban azt vizsgálta, hogy

Montenegró megsértette-e az Emberi Jogok Európai Egyezményének 8. cikkét, amely garantálja a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot, beleértve a fizikai és pszichológiai integritást is. Az előadását azzal zárta, hogy nemcsak jogi, hanem morális kérdéseket is felvet a bejelentők védelme, emellett a megfelelő védelem erősíti az intézeteken belüli integritást és átláthatóságot (Baran-Wesolowska, 2025).

A második előadás ismertette, hogy az Europol 2024-es adatai szerint 821 magas kockázatú bűnözői hálózat került detektálásra Európa-szerte, ezek 68%-a multinacionális. Viszonylag stabilnak mutatkozik az elmúlt 10 évben az európai bv. intézetekben elhelyezett külföldi fogvatartottak száma az Eurostat adatai szerint, de arra vonatkozóan nem rendelkezünk adatokkal, hogy közülük milyen arányban vettek részt szervezett bűnözésben. A szervezett bűnözői csoportok a vesztegetésen kívül számos egyéb eszközzel rendelkeznek a büntetés-végrehajtási szervezet személyi állományának korrumpálására. Ilyen eszköz például a pszichológiai és érzelmi behálózás és bizalomépítés, az érzelmi és/vagy ideológiai kötődés, a protekció általi alkalmazás, vagy a social media eszközeivel történő befolyásolás. Corti elmondása szerint három komponense van a személyi állomány korrupciójának: az első a korrupció valószínűsége a strukturális, intézményi előnyök alapján, ide tartozik a személyi állomány alacsony létszáma, a fogvatartottak túlsúlyos elhelyezése, valamint a túlórák magas száma. A második a sebezhetőség, azaz az egyes személyi állományi tagok kitettsége a manipulációnak vagy kompromittálódásnak. Ide tartozik a személyi állomány kiegészése, az alacsony fizetés, valamint a pszichikai nyomás. A harmadik a rendszerszintű kockázat, a tágabb nemzeti és intézményi körülmények, amelyek elősegítik a korrupciót, ilyenek például jogszabályi hiányosságok és a bv. intézetek alacsony költségvetése. Mindezek alapján szükség van egy többkomponensű kockázatelemzés készítésére alkalmas eszközre az európai bv. intézetekben.

Az előzőek alapján az állandó, fix komponensbe a közös korrupciós kockázatok tartoznak (azaz az országok megegyezésén alapuló kockázateértékelés készítése, mely alapján az adott (bűn)cselekmény minden ország számára ugyanolyan mértékű kockázatot jelent). A változó komponenst az eljárások jelentik, melyek országspecifikus kockázati profilok, a rendszerszintű komponens pedig a strukturális jellemzők és intézményi sebezhetőségek (Corti, 2025).

A 4-es számú workshop szintén két előadásból állt, az elsőt Fiona Cruickshanks, a skót büntetés-végrehajtási szervezet képviselőjében (az edinburgh-i bv. intézet parancsnoka), valamint Martin Saam, az osztrák Igazságügyi Minisztérium Biztonsági Kompetenciaközpontjának vezetője tartotta. Előadásuk címe: *„A magas biztonsági kockázatú fogvatartottak értékelése és kezelése Ausztriában és Európában”* („Assessing and managing high risk detainees in Austria and Europe (TBC)”).

A második előadás az „*Intézeti felderítés - Az információgyűjtés hatékonyságának növelése pénzügyi folyamatok elemzésén keresztül*” („*Prison Intelligence - Enhancing information gathering through financial flows analysis*”) címet viselte, melyet Dr. Roberto Mango és Aurora Palmisano tartott, akik az Olasz Igazságügyi Minisztérium Büntetés-végrehajtási Főosztályáról érkeztek.

Az első prezentáció témájával kapcsolatban kiadásra került egy kézikönyv, melyben 4 alapvető elem került meghatározásra a magas biztonsági kockázatú fogvatartottakkal kapcsolatban: definíció, populáció, rezsim, kihívások.

- Definíció: konkrét fogalom megalkotása nem volt lehetséges, tekintettel arra, hogy az egyes országok nem egységesen határozzák meg a magas biztonsági kockázatba sorolás feltételeit, ismérveit. Van azonban öt jellemző, amelyek a legjobban leírják ezen feltételeket: magas szökési kockázat, szervezett bűnözői hálózathoz tartozás, terrorizmussal összeköthető tevékenység, részvétel különösen erőszakos cselekményekben, politikai érintettség.
- Populáció: a fogalom azt jelzi, hogy mekkora az arányuk a teljes fogvatartotti populációban. (Olaszországban például rendkívül magas.)
- Rezsim: az egyes országokban eltérő számú rezsim került kialakításra, amelyekbe besorolják a magas biztonsági kockázatú fogvatartottakat. (Franciaországban két rezsim van a részükre kialakítva).
- Kihívások az említett fogvatartotti csoport vonatkozásában, amelyekkel a leggyakrabban szembesülnek a szakemberek: az ebbe a körbe tartozó fogvatartottak azonosítása; a kockázatkezelés; a rezsimbesorolás; az emberi jogok és a rehabilitáció követelményeinek és lehetőségeinek biztosítása mellett a fokozott ellenőrzés és kontroll megvalósulása; a limitált számú beavatkozási lehetőségek és programok; prevenció helyett reakció – azaz sok esetben nincs lehetőség megelőzni ezen fogvatartottak vonatkozásában a rendkívüli eseményeket, csupán reagálni rájuk.

Ajánlásokat is megfogalmaztak, ilyen a magas biztonsági kockázatú fogvatartottak kezelésére szakosodott felderítési csoportok létrehozása, a technológiai védelem, a célzott rehabilitáció és az „exit” program kialakítása, fejlesztése, valamint a nemzetközi együttműködés. Martin Saam osztrák ügyeket prezentált, melyek magas biztonsági kockázatú fogvatartottakhoz köthetők. Például egy bv. intézetből utasítást adtak emberölés végrehajtására, egy másiktól ágyanemű segítségével megszöktek. Az üzletelés szintén gyakori probléma: azok a fogvatartottak is vásárolnak dohányterméket, akik nem dohányoznak, ezeket összegyűjtik, eladják, bizonyos esetekben ki is akarják küldeni az intézetből. Ezen eseményeket minden alkalommal kivizsgálják (Cruickshanks – Saam, 2025).

A workshop második előadása során az olasz pénzügyi folyamatok monitorozásának stratégiáját ismertették, melyet az előadók által képviselt szervezeti egység hajt végre.

Ez a szervezeti egység egy elemzőközpont, amely a bv. intézetekben, vagy a bv. intézetekhez kapcsolódóan, de azokon kívül elkövetett bűncselekményekkel, különösen a szervezett bűnözéssel vagy terrorizmussal foglalkozik. A központi egység 11 regionális egységgel működik együtt. Ismertették a működésüknek és a fogvatartottak pénzügyi gazdálkodásának jogszabályi hátterét. A fogvatartottak rendelkeznek számlával, amelyre hozzátartozóik utalhatnak, munkáért járó bérüket kapják, valamint ahova társadalombiztosítási juttatásaik és nyugdíjuk érkezik. A belső tranzakciók limitálva vannak, a pénz nyomkövethetőségének biztosítása érdekében a küszöbértéket meghaladó összegek utalása esetén rendszeresek az ellenőrzések. Számos esetben a szervezett bűnözői csoportok tagjai a bv. intézetekből is tartanak fenn külső pénzügyi hálózatokat, melyeket családtagjaikon és jogi képviselőiken keresztül irányítanak. A fogvatartottak gyakran csempésznek tiltott tárgyakat – melyekkel kereskednek, vagy zsarolják egymást –, amikért cserébe fogvatartott társaik telefonkártya-feltöltéssel fizetnek. Ezek megelőzése érdekében javaslatokat fogalmaztak meg: több rendvédelmi szerv kooperációjának elősegítése egy egységes rendszer, platform bevezetésével, minden fogvatartott esetében átfogó pénzügyi térkép létrehozása valamennyi pénzügyi kapcsolatáról és tevékenységéről, automatizált jelzőrendszer a gyanús pénzügyi tevékenységekkel kapcsolatban, biztonsági protokollok kialakítása teljes körű titkosítással, biztonsági értékeléssel. Mindemellett igyekeznek monitorozni, hogy összhangban áll-e a fogvatartott életvitele a bevételével (Mango – Palmisano, 2025).

A workshopokat követően a többi résztvevővel közösen vettünk részt további előadásokon, melyek az Egyesült Királyság és Franciaország büntetés-végrehajtási szervezeteinek kihívásait mutatták be.

Az Egyesült Királyságot Peter Chatten és Amy Powell képviselte, akik a korrupció megelőzésének fontosságáról beszéltek. Ennek eszköze az új személyi állományi tagok képzése, tudatosság-fejlesztő előadások, poszterekre, kiadványokra és intraneten terjesztett cikkekre épülő kommunikációs kampány, valamint az ismert korrump munkatársak megnevezése. Angliában és Walesben 2024-ben 53 személyi állományi tagot függesztettek fel, leggyakrabban (58%) drog-, telefon-, löfegyver- vagy cigarettacsempészás, jogszabályi előírások megsértése (35%), illetékteleneknek történő információ-átadás (4%) és IT-rendszer használatával történő visszaélés (2%) miatt. Bemutattak egy jogesetet: az Egyesült Királyság egyik legnagyobb bv. intézetének kábítószer-csempészési botrányában Amy Hatfield, a HMP Lindholme intézet egykori mentálhigiénés ápolója tiltott viszonyt folytatott Joseph Whittingham fogvatartottal, ami oda vezetett, hogy a doncasteri intézetet „elárasztották” a kábítószerrel. A 40 éves nőt több mint 10 év szabadságvesztés-büntetésre ítélték, miután rajtakapták, hogy több mint 1 millió font értékű drogot próbált becsempészni a munkahelyére, többek között Ribena¹⁰ pa-

10 Üdítőital-márka

lackokba töltött szintetikus kannabinoidot (spice-t). A nővér többek között MDMA-t, kannabiszt, szteroidokat és mobiltelefonokat vitt be az intézetbe, és hamis pszichiátriai időpontokat szervezett, hogy átadja a csomagokat a fogvatartottaknak. Az ügyben egy fogvatartott életét veszítette a becsempésztett kábítószer fogyasztásának következtében. 15 bűntárs (főleg családtagok) is letartóztatásra került, összesen 53 év szabadságvesztés-büntetés került kiszabásra. Az ilyen esetek aláássák a bizalmat a kollégák között és ellehetetlenítik a hatékony munkavégzést, ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a megelőzésükre, melynek kapcsán megfogalmazták, hogy a nem reziliens személyi állomány valójában sérülékeny, könnyebben keveredhet korrupciós ügyekbe. Figyelni kell az apró jelekre, például ha egy munkatárs sosem jár edzeni, de tornazsákkal és edzőruhával érkezik, az gyanús lehet (Chatten – Powell, 2025).

Franciaországot Alice Sene képviselte az Igazságügyi Minisztériumból. Előadásában elmesélte, hogy 2024. május 14-én tragikus végkimenetele lett egy szökésnek, melynek során két személyi állományi tag életét veszítette, további kettő pedig megsérült. Ez az esemény volt az egyik ösztönzője annak, hogy új terv készüljön a szervezett bűnözés elleni harc vonatkozásában. 2025. június 13-án megalkotásra került egy új törvény, mely szabályozza, hogy a szervezett bűnözői hálózatok tagjainak külön részleget hozhatnak létre a bv. intézetekben. 2026-ban tervezetten még négy bv. intézetben nyílnak meg hasonló részlegek. A részlegre letartóztatott és elítélt fogvatartottak is elhelyezésre kerülhetnek, akik a francia Büntető Törvénykönyv meghatározott szakaszai alá tartozó bűncselekményeket követtek el, például szervezett bűnözés keretében elkövetett emberölést, kábítószer-kereskedelmet, vagy csalást. A részlegen szigorított szabályok érvényesülnek (egyszemélyes elhelyezés, egy lakóegységben legfeljebb 10 fő fogvatartott helyezhető el, a fogvatartottak 5 fős csoportokba kerülnek beosztásra testmozgás és egyéb tevékenységek céljából, egyéni étkezés a zárkákban, napi 1-2 órás szabadlevegőn tartózkodás a sétaudvaron, a látogatások során nincs közvetlen érintkezés, kivéve az ügyvédek, valamint a gyermekkorú és fogyatékkal élő látogatók számára, illetve kivételes családi körülmények esetén). A papíralapú levelezés ellenőrzés mellett történik, a telefonálás hetente kétszer kétórás időtartamban engedélyezett, a számítástechnikai eszközök használata tiltott, minden mozgatsátnál legalább két személyi állományi tagnak kell jelen lennie, rendszeres a zárkák alapos biztonsági vizsgálata, és gyakran kerül sor a testfelület átvizsgálására. A részlegre történő behelyezést követően hat-havonta felülvizsgálatra kerül sor, mely alkalmakkor pártfogó felügyelők készítenek interjút a fogvatartottakkal, akik ezzel kapcsolatban 30 órás, speciális képzésen vesznek részt, ahol a szervezett bűnözésről, az intézeten belüli hírszerzésről, a korrupciós kockázatokról, a stresszkezelésről, valamint a digitális lábnyomról tanulnak (Sene, 2025).

Ezt követően az európai megoldási javaslatokról tartott előadást Sandro Raimondi, Trento főügyésze Olaszországból, „Igazságügyi és felderítő szervek közötti nemzetközi együttműködés” („International cooperation between judicial and intelligence forces”),

valamint Justina Dzienko, az EuroPris igazgatóhelyettese „Az EuroPris bv. intézetek biztonságával foglalkozó szakértői csoportja” („The EuroPris expert group for Prison Security” címmel.

Az első előadás során kiemelt figyelmet kapott a kiberbiztonság, ugyanis az utóbbi években egyre elterjedtebbek a kibertámadások, illetve az internet segítségével elkövetett bűncselekmények. A kriptovalutát használják leggyakrabban arra, hogy a kábítószer-kereskedelemből származó pénzt álcázzák, ugyanis rendkívül nehéz lenyomozni. Az elkövetők az online térben titkos chatbeszélgetéseken keresztül csatlakoznak különböző terrorszervezetekhez, ahol kiskorúakat vesznek rá és képeznek ki bűncselekmények elkövetésére. Különböző platformok vannak a lopott tárgyak árusítására, például létezik olyan, amelyen keresztül csak illegális módon szerzett műalkotásokat lehet vásárolni (Raimondi, 2025).

A második előadás keretében bemutatásra került, hogy a címben említett csoportok 2 éves időintervallumra jönnek létre, és 10 országból érkeznek szakértők, akik a hazájuk tapasztalatait, álláspontját osztják meg. Céljuk, hogy erősítsék az európai kapcsolatokat és hálózatokat a büntetés-végrehajtás területén. Workshopokat, kerekasztal-beszélgetéseket, előadásokat tartanak, riportokat, kézikönyveket készítenek a tapasztalatok alapján. A bv. intézetek biztonságával foglalkozó szakértői csoport 2023-2025 között működött, és Skócia, Hollandia, Svédország, Csehország, Olaszország, Spanyolország (Katalónia), Belgium, Finnország, valamint Ausztria delegálta a képviselőket. Fő témakörnek a szervezett bűnözést határozták meg. Ennek keretében különböző nemzetek képviselői tartottak prezentációkat, ahol ismertették a helyi gyakorlatokat és a még fejlesztendő területeket. Emellett hatásvizsgálatokat végeztek a szervezett bűnözés kapcsán a következő 3 témakörben: személyes biztonság (személyi állomány, fogvatartottak, látogatók), belső biztonság (szökések, fogolyzendülések), külső biztonság (csempészet, drónok). A csoport munkájának befejezeként létrehoztak egy bv. intézeti biztonsági kézikönyvet, amely az alkalmazott legjobb gyakorlatok mellett tartalmazza a bv. intézetek biztonsági célkitűzéseivel kapcsolatos fenyegetéseket. A kézikönyv a következő témákat dolgozza fel: a bv. intézetek biztonságának stratégiai alapjai Európában, a szervezett bűnözés és annak hatása a bv. intézetek biztonságára, menedzsment megközelítés a magas biztonsági kockázatú fogvatartottak esetében, felderítés és szervezetek, ügynökségek közötti együttműködés, a megállapítások integrálásának módjai (Dzienko, 2025).

Végezetül, a nap zárásaként lehetőség volt arra, hogy kérdéseket tegyünk fel a szakértőknek.

A konferencia harmadik napja - Intézetlátogatás

A harmadik napon opcionális programként – előzetes regisztrációt követően – alkalom nyílt intézetlátogatáson való részvételre. Több bv. intézet közül választhattunk, a Róma északkeleti részén fekvő Rebibbia „börtönkomplexum” különböző intézeteit lehetett megtekinteni. Egyikőnk a hosszú időtartamú szabadságvesztésre ítélt férfi, másikunk a női fogvatartottak elhelyezésére szolgáló intézetet választotta.

A férfi fogvatartottak elhelyezésére szolgáló intézet látogatása során az intézet parancsnok asszonya, a helyettese és a rehabilitációért, valamint a biztonságért felelős vezetőfok fogadtak minket. Bemutatót tartottak az intézet működéséről, majd valamenynyí kérdésünkre készségesen válaszoltak. Fontosnak tartották hangsúlyozni, hogy az intézetben kizárólag női vezetőfok vannak, és az országban növekvő tendenciát mutat a női parancsnokok és egyéb vezető beosztásokat betöltő nők aránya a bv. intézetekben. Ottjártunkkor körülbelül 300 férfi fogvatartott elhelyezését biztosította az intézet, amely közepes biztonsági besorolású. Kiemelt feladatuknak tekintik a társadalomba történő visszailleszkedést elősegítő programok szervezését a fogvatartottak részére. Ezek mellett oktatásra is van lehetőség, valamint a munkáltatás is több formában valósul meg. Az intézet biztonságát a helyben, az intézeten belül szolgálatot teljesítő rendőrök garantálják, azonban fegyelemsértés esetén a vétkes fogvatartottak végleg átszállításra kerülnek egy szigorúbb biztonsági előírásokat alkalmazó intézetbe. Ennek következtében ritkán fordulnak elő az intézetben tiltott tárgyak vagy nem engedélyezett mobiltelefonok, és a pszichoaktív szerek sem jellemzőek. Számomra különösen érdekes volt a biztonságért és a reintegrációért felelős személyi állományi tagok egymástól történő éles elkülönítése oly módon, hogy kizárólag a biztonságért felelős rendőrök viseltek egyenruhát, a többi ott szolgálatot teljesítő állománytag – beleértve parancsnok asszonyt is – civil ruházatban volt. A fogvatartottak alapvetően egyszemélyes zárkákban kerülnek elhelyezésre, kivéve a szuicid előélettel rendelkezőket, akik kétszemélyes zárkákba kerülnek. A kérdések megválaszolását követően az intézet területén található mezőgazdasági területet tekintettük meg, ahol – mivel ez kiemelt munkakörnek minősül – kis létszámban foglalkoznak fogvatartottak növénytermesztéssel. A termesztett növényeket a személyi állománynak lehetősége van kedvezményes áron megvásárolni. Korábban állatokat is tartottak, de ezt megszüntették. Ezt követően az intézet színháztermébe mentünk, ahol két énektanárnővel és hét fő fogvatartottal találkoztunk. Beszámoltak arról, hogyan működik az általuk indított, hetente megtartott énekfoglalkozás, a fogvatartottak pedig meséltek a program elején bennük felmerülő kétségekről, valamint arról, hogyan nőtte ki magát a kezdeményezés egy többórás fellépéssé, ahol már általuk írt dalokat is előadtak. Az előadásról videót is vetítettek, amelyben szintén elmesélték az élményeiket, és azt, hogy miként változott a hozzáállásuk a további, előttük álló „börtönövekhez”. Ez volt az intézetlátogatás utolsó programja, mely után hiányérzet maradt bennem, tekintettel arra, hogy a fogvatartottak elhelyezésére szolgáló épületbe

nem mentünk be, így nem volt lehetőség megnézni egy mintazárkát sem. A további munkahelyek, valamint a szabadlevegőn tartózkodásra kijelölt sétaudvar szintén érdekesnek bizonyultak volna, így összességében számos kérdésünk maradt, amelyeket nem volt lehetőség a látogatás végén feltenni.

A női fogvatartottak elhelyezésére szolgáló közepes és magas biztonsági fokozatú intézet, amely az 1950-es években épült, Olaszország és Európa legnagyobb női bv. intézete, ami 380 fő fogvatartott elhelyezésére szolgál. A látogatás elején előadást hallgattunk meg az intézet működéséről és alapvető szabályairól. Az intézet célja a fogvatartottak reintegrációjának oktatással és munkáltatással történő támogatása. A fogvatartottak az általános iskolai oktatás mellett részt vehetnek nyelvoktatásban (olasz – a külföldi fogvatartottak részére –, francia), kompetencia-fejlesztő tréningeken és szakképzésben (például CISCO képzés¹¹, konyhai kisegítő, kertész). Meglátogattuk a CISCO képzésben részt vevő női fogvatartottakat, valamint online beszélgethettünk egy, a Milano Bollate intézetben (több mint 20 éves) büntetését töltő férfival, aki a képzés elvégzését követően állást kapott egy kórházak, bankok hálózatát felügyelő cégnél, ahova minden nap kimehet dolgozni az intézetből, mindezt felügyelet nélkül. Az intézetben belül is dolgozhatnak a fogvatartottak, például segítenek a konyhán, a takarításban, zöldséget, gyümölcsöt termelnek az üvegházban. Néhány női fogvatartott a Tiscali cég alkalmazottjaként routereket tisztít és újít fel (naponta körülbelül 100-at) egy külön épületben működő műhelyben, amelyet szintén meglátogattunk. A fogvatartottak ugyanolyan feltételek és fizetés mellett dolgozhatnak a cégnek, mintha a civil életben állnának alkalmazásban. Az intézetben a közepes és a magas biztonsági fokozatú elítélteket teljesen elkülönítik, mind a munkában, mind az oktatásban, mind pedig a kapcsolattartásban eltérő szabályok vonatkoznak rájuk (például a közepes biztonsági fokozatban lévő elítéltek 8:00-20:00 óra között elhagyhatják a zárkát, a magas biztonsági fokozatúak reggel és délután tölthetnek 2-2 órát zárkán kívül). A női fogvatartottak a saját ruhájukat viselhetik, festhetik a hajukat és sminkelhetik magukat. Mindemellett sportolhatnak, például működik az intézetben egy női futballcsapat, amelynek tagjai rendszeresen részt vesznek intézeten kívüli mérkőzéseken, focitornákon. Kialakításra került egy bölcsőde olyan női fogvatartottak számára, akikkel együtt került elhelyezésre a 3 évesnél fiatalabb gyerekük. Meglátogattuk a M.A.M.A. (Module for Affectivity and Maternity) épületet is, amelyben kisgyermekes női fogvatartottak gyermekeikkel találkozhatnak egy olyan térben, ami a családi életet idézi, és átmenetileg helyreállítja a családi egyiséget, támogatva ezzel a szülői szerep megélését.

11 Hivatalos nevén Cisco Systems, mely a világ egyik vezető informatikai és hálózati technológiai vállalata, hálózati eszközök, routerek gyártásával, kiberbiztonsággal, felhőszolgáltatás nyújtásával foglalkozik. A „Cisco” név a San Francisco városnévből származik.

A háromnapos konferencia összességében számos új, hasznos információt nyújtott a bv. intézetekben folyó, a szervezett bűnözés visszaszorítása területén végzett munkáról, valamint a szervezett bűnözésben érintett fogvatartottak sajátos kezelése kapcsán. Sok működő gyakorlat, valamint ötlet került bemutatásra, amelyek akár a felderítés területén is alkalmazhatók, mind a technikai eszközök, mind az információgyűjtés és feldolgozás, valamint a kockázatértékelés kapcsán. Az EuroPris által szervezett előadások, illetve a szakértői csoportok ülései a szervezett bűnözés vonatkozásában 2025-ben ezzel az eseménnyel ugyan véget értek, de további eseményeket és programokat szerveznek a bv. intézetek biztonságával összefüggésben. A részvételünket a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, valamint a Debreceni Egyetem tette lehetővé, támogatásukért ezúton is köszönetünket szeretnénk kifejezni.

Felhasznált irodalom¹²

- Baran-Wesolowska, Beata (2025): The Role of Whistleblowing in Combating Organized Crime in Prisons: Intelligence-Gathering, Early Warning, and Systemic Impact. Conference presentation (Konferencia-előadás)
- Chatten, Peter – Powell, Amy (2025): National challenges: England & Wales. Konferencia-előadás
- Corti, Alessandro (2025): Changes of Organized Crime in Europe and Their Impact on the Corruption of Prison Staff. Konferencia-előadás
- Cruickshanks, Fiona & Saam, Martin (2025): Assessing and managing high risk detainees in Austria and Europe (TBC). Konferencia-előadás
- Dzienko, Justina (2025): The EuroPris expert group for Prison Security. Konferencia-előadás
- Forte, Eleonora (2025): EUROPOL. Konferencia-előadás
- Giaccalone, Ezio Antonio (2025): Organised Crime in Italy. Konferencia-előadás
- Knight, Lis – Wallace, John (2025): MARSOC - Multiagency Response to Serious Organised Crime. Konferencia-előadás
- Lukjanov, Robert (2025): European Trends, Prison Staff and the Resilience of Organised Crime Groups - Sweden. Konferencia-előadás
- Mango, Robert – Palmisano, Aurora (2025): Prison Intelligence - Enhancing information gathering through financial flows analysis. Konferencia-előadás
- Nordio, Carlo (2025): Opening speech. Organised Crime in Italy. Konferencia-előadás
- Raimondi, Sandro (2025): International cooperation between judicial and intelligence forces. Konferencia-előadás
- Savona, Ernesto – Corti, Alessandro (2025): Changes in Organised Crime in Europe and Their Impact on the Corruption of Prison Staff. Konferencia-előadás
- Sene, Alice (2025): National challenges: France. Konferencia-előadás
- Veldhoen, Boye – Sonbeek, Rivana (2025): Organised Crime in the Netherlands. Konferencia-előadás
- Zaccariello, Augusto (2025): Analysis and International Cooperation. Konferencia-előadás

12 A felhasznált irodalomban szereplő előadások a Rómában tartott, „Szervezett bűnözés a bv. intézetekben” („Organised Crime in Prisons”) című konferencián hangzottak el.